

УВС АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

Наранбулаг сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2023 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын хураангуй тайлан

Аудитын код: УВА-2024/12/НА-СТА-ТТЗ

Цахим хуудас: www.audit.mn Улаанбаатар хот 2024 он	Увс аймаг дахь Төрийн аудитын газар, Дарга, тэргүүлэх аудитор: М.Батсуурь Утас: 70453317, Цахим хаяг: BatsuuriM@audit.gov.mn Аудитын менежер: М.Бат-Амгалан Утас: 70453799, Цахим хаяг: Bat-Amgalanm@audit.gov.mn Аудитор: Т.Золоо Утас: 70453721, Цахим хаяг: ZolooT@audit.gov.mn
---	--

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна у

НАРАНБУЛАГ СУМЫН ЗАСАГ
ДАРГА С.ДЭЛГЭРНОМИН ТАНАА

**УВС АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР**

213400, Увс аймаг, Улаангом сум,
Ө.Бадрахын гудамж
Утас: 70-45-33-17, Факс: (976)70-45-33-17,
E-mail: uvs@audit.gov.mn

2024.05.28 № 28 - 2024/1211А-СА-ТБ
танай _____-ны № _____-г

Өөрчлөлтгүй дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.2-д заасны дагуу Наранбулаг сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх нэгтгэсэн санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Наранбулаг сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартад нийцүүлэн бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, аудит хийгдэх байгууллагаас хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой аудитын нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Асуудлыг онцолсон хэсэг

АДБОУС 2706.7-д тодорхойлсноор асуудлыг онцолсон хэсэгт санхүүгийн тайлангийн тухай хэрэглэгчдийн ойлголтыг бүрдүүлэхэд ач холбогдолтой, санхүүгийн тайланд толилуулсан, тодруулсан мэдээллийг оруулна.

Аудитын гол асуудал

АДБОУС 2701.8-д тодорхойлсон тайлант үеийн санхүүгийн тайлангийн аудитад үлэмж нөлөө үзүүлэх ажил гүйлгээ байхгүй болно.

Бусад асуудлын хэсэг

Санхүүгийн тайлангийн тодруулга толилуулгад тусгаагүй, аудитыг хамрах хүрээний хязгаарлалтын улмаас аудитын хангалттай, зохистой нотолгоог олж авах боломжгүй асуудал гараагүй болно.

0200200892

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй. Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

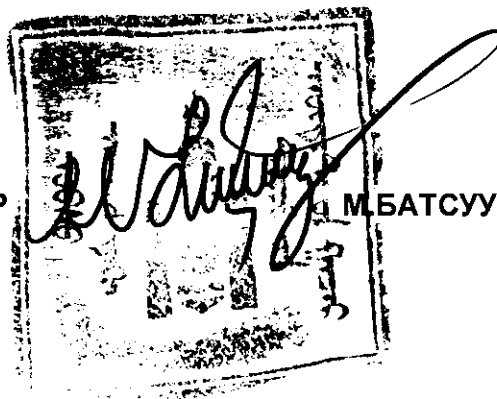
Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүх материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гарах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР

М. БАТСУУРЬ

2.АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ**2.1. Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан**

Код	Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	982,941,369.49	1,189,719,365.19
31	МӨНГӨН ХӨРӨНГӨ	331,377,458.49	285,918,273.19
31200	Банкинд байгаа бэлэн мөнгө	331,377,458.49	285,918,273.19
31210	Төгрөг	331,377,458.49	285,918,273.19
31211	Төрийн сангийн харилцах	331,377,458.49	285,918,273.19
33	АВЛАГА	275,023,428.00	342,780,120.00
33400	Зээлийн хүүгийн авлага	0.00	7,739,103.00
33500	Бусад авлага	270,000.00	813,535.00
33520	Хувь хүмүүсээс авах авлага	270,000.00	813,535.00
33600	Зээлийн авлага	274,753,428.00	334,227,482.00
33610	Дотоод эх үүсвэрээс олгосон зээлийн авлага	274,753,428.00	334,227,482.00
33612	Хувь хүмүүст олгосон зээл	274,753,428.00	334,227,482.00
35	БАРАА МАТЕРИАЛ	376,540,483.00	561,020,972.00
35400	Хангамжийн материал	363,543,150.00	548,023,639.00
35410	Бичиг хэргийн материал	996,094.00	2,075,594.00
35420	Аж ахуйн материал	163,632,556.00	164,490,946.00
35450	Барилгын засварын материал	261,000.00	0.00
35470	Бусад хангамжийн материал	198,653,500.00	381,457,099.00
35600	Мал амьтад	12,997,333.00	12,997,333.00
2	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	1,276,595,758.92	1,299,379,184.82
39	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	1,276,595,758.92	1,299,379,184.82
39200	Биет хөрөнгө	1,194,433,558.92	1,217,216,984.82
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	1,126,026,522.00	1,160,959,276.00
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	-340,896,572.56	-413,254,622.65
39203	Авто-тээврийн хэрэгсэл	205,772,000.00	250,174,500.00
39204	Хуримтлагдсан элэгдэл	-91,120,786.63	-97,885,726.42
39205	Машин тоног төхөөрөмж(компьютер)	249,523,028.00	230,366,793.00
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	-139,670,426.18	-136,132,678.56
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	38,282,775.85	34,757,261.85
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	-33,295,490.40	-27,211,658.80
39214	Бусад үндсэн хөрөнгө	235,298,113.00	290,543,406.00
39215	Хуримтлагдсан элэгдэл	-126,947,870.16	-146,561,831.60
39216	Дуусаагүй барилга, байгууламж	71,462,266.00	71,462,266.00
39300	Биет бус хөрөнгө	82,162,200.00	82,162,200.00
39301	Програм хангамж	2,140,000.00	2,140,000.00
39302	Хуримтлагдсан элэгдэл	-2,140,000.00	-2,140,000.00
39303	Бусад биет бус хөрөнгө	82,162,200.00	82,162,200.00
3	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II	2,259,537,128.41	2,489,098,550.01
4	НИЙТ ӨР ТӨЛБӨР	71,834,120.00	7,076,903.00
41	БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР	71,834,120.00	7,076,903.00
41300	Өглөг	71,834,120.00	7,076,903.00
41310	Ажилчидтай холбогдсон өглөг	0.00	412,903.00
41360	Бусад өглөг	71,834,120.00	6,664,000.00
41361	Байгууллагад төлөх өглөг	71,834,120.00	700,000.00
41362	Хувь хүмүүст төлөх өглөг	0.00	5,964,000.00
5	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	2,187,703,008.41	2,482,021,647.01
51	Засгийн газрын хувь оролцоо	2,187,703,008.41	2,482,021,647.01
51100	Засгийн газрын оруулсан капитал	870,907,222.00	870,907,222.00
511002	Орон нутгийн төсвийн оруулсан хөрөнгө	870,907,222.00	870,907,222.00

51200	Хуримтлагдсан үр дүн	994,636,426.87	1,289,127,078.21
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	3,685,825,793.89	994,808,439.61
51220	Тайлант үеийн үр дүн	-2,691,189,367.02	294,318,638.60
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	322,159,359.54	321,987,346.80
6	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V	2,259,537,128.41	2,489,098,550.01

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан

Код	Үзүүлэлт	ӨМНӨХ ОН	ТАЙЛАНТ ОН
I	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)	2,636,258,823.62	2,202,572,303.80
11	ТАТВАРЫН ОРЛОГО	275,674,001.05	353,657,319.80
110	Орлогын албан татвар	183,269,461.04	242,244,038.80
1100	Хувь хүний орлогын албан татвар	183,269,461.04	257,974,944.74
110001	Цалин, хөдөлмөрийн хөлс, шагнал, урамшуулал болон тэдгээртэй адилтгах хөдөлмөр эрх	114,376,337.66	206,964,069.79
110002	Үйл ажиллагааны орлого	23,416,525.50	2,153,155.66
110003	Хөрөнгийн орлого	34,444,434.88	43,767,076.39
110004	Хөрөнгө борлуулсны орлого	1,731,400.00	1,209,400.00
110008	Шууд бус орлого	9,300,763.00	3,881,242.90
1101	Хувь хүний орлогын албан татварын буцаан олголт	0.00	-15,730,905.94
110101	Хувь хүний орлогын албан татварын буцаан олголт	0.00	-15,730,905.94
113	Хөрөнгийн албан татвар	58,969,449.01	81,033,052.00
113001	Үл хөдлөх эд хөрөнгийн албан татвар	1,760,149.01	4,293,852.00
113002	Бууны албан татвар	1,590,000.00	2,495,000.00
113004	Малд ногдуулах албан татвар	55,619,300.00	74,244,200.00
118	Бусад татвар, төлбөр, хураамж	33,435,091.00	30,380,229.00
1180	Бусад нийтлэг төлбөр, хураамж	6,751,545.00	4,278,200.00
118001	Улсын тэмдэгтийн хураамж	626,545.00	660,900.00
118006	Түгээмэл тархацтай ашигт малтмал ашигласны төлбөр	4,758,000.00	1,565,000.00
118009	Хог хаягдлын үйлчилгээний хураамж	1,367,000.00	2,052,300.00
1181	Газрын төлбөр	14,977,984.00	11,920,445.00
118101	Газрын төлбөр	14,977,984.00	11,920,445.00
1182	Байгалийн нөөц ашигласны төлбөр	11,705,562.00	14,181,584.00
118201	Ойн нөөц ашигласны төлбөр	10,384,000.00	13,923,168.00
118203	Ус, рашааны нөөц ашигласны төлбөр	1,321,562.00	258,416.00
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	367,982,310.89	426,200,624.00
120	Нийтлэг татварын бус орлого	367,982,310.89	426,200,624.00
120002	Хүүгийн орлого	997,684.89	0.00
120003	Торгуулийн орлого	1,220,000.00	0.00
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	365,764,626.00	423,800,624.00
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	547,150.00	7,739,103.00
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	13,792,000.00	32,382,000.00
1200045	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого	351,425,476.00	383,679,521.00
120009	Бусад орлого	0.00	2,400,000.00
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	1,992,602,511.68	1,422,714,360.00

1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	252,049,100.00	388,769,800.00
131008	Орон нутгийн хөгжлийн нэгдсэн сангаас санхүүжих	252,049,100.00	388,769,800.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	84,825,170.00	191,356,260.00
131101	Төрийн болон орон нутгийн өмчит бус этгээдээс авсан хандив, тусламж	68,755,170.00	0.00
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	0.00	1,000,000.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	10,515,000.00	158,924,120.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	5,555,000.00	31,432,140.00
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	1,638,826,502.00	842,588,300.00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	1,040,716,802.00	0.00
132006	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт / аймгаас авсан санхүүгийн дэмжлэг/	598,109,700.00	842,588,300.00
1330	Төсвийн захирагчдаас	16,901,739.68	0.00
133002	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	16,901,739.68	0.00
II	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	2,147,045,753.37	1,823,043,495.40
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	2,147,045,753.37	1,823,043,495.40
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	970,724,991.69	1,765,242,395.40
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	373,583,494.52	463,734,263.88
210101	Үндсэн цалин	272,450,655.99	276,057,957.61
210102	Нэмэгдэл	49,636,335.58	100,611,657.02
210104	Урамшуулал	18,651,592.00	47,842,862.96
210105	Гэрээт ажлын хөлс	32,844,910.95	39,221,786.29
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	48,314,049.80	58,736,344.00
210201	Тэтгэврийн даатгал	33,394,533.18	40,216,794.00
210202	Тэтгэмжийн даатгал	3,844,930.08	4,720,568.00
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	2,874,816.45	3,723,350.00
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	780,323.70	910,701.00
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	7,419,446.39	9,164,931.00
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	266,741,478.00	32,269,328.39
210301	Гэрэл, цахилгаан	17,001,262.00	8,253,122.99
210302	Түлш, халаалт	248,241,800.00	23,776,205.40
210303	Цэвэр, бохир ус	1,498,416.00	240,000.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	39,579,613.00	44,563,835.00
210401	Бичиг хэрэг	2,766,050.00	2,520,050.00
210402	Тээвэр, шатахуун	28,486,235.00	33,086,340.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	2,265,800.00	2,013,200.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	1,500,070.00	1,500,000.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	492,200.00	726,000.00
210408	Бараа материал акталсны зардал	4,069,258.00	4,718,245.00
2105	Нормативт зардал	0.00	1,410,000.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	0.00	1,410,000.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	31,233,921.00	2,515,500.00

210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	300,000.00	0.00
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	0.00	790,000.00
210604	Урсгал засвар	30,933,921.00	1,725,500.00
2107	Томилолт, зочны зардал	3,882,600.00	10,762,000.00
210702	Дотоод албан томилолт	3,882,600.00	10,762,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	2,548,875.00	336,326,956.23
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	725,600.00	333,032,225.23
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	250,000.00	432,000.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	150,975.00	225,225.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	108,900.00	614,537.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	55,000.00	143,000.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	218,400.00	1,267,950.00
210807	Газрын төлбөр	1,040,000.00	612,019.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	204,840,960.37	814,924,167.90
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	65,481,020.00	643,342,637.60
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	2,246,700.00	8,313,900.00
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	137,113,240.37	163,267,630.30
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	1,176,320,761.68	57,801,100.00
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	47,568,100.00	57,801,100.00
213204	Ажил олгогчоос олгох бусад тэтгэмж, урамшуулал	0.00	50,286,500.00
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	12,553,000.00	0.00
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	21,037,100.00	5,040,000.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	13,978,000.00	2,474,600.00
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	1,128,752,661.68	0.00
213401	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт төсөвт байгууллага	1,040,716,802.00	0.00
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	16,901,739.68	0.00
213405	Нэмэлт санхүүжилт төвлөрүүлэх шилжүүлэг	71,134,120.00	0.00
III	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (III)=(I)-(II)	489,213,070.25	379,528,808.40
V	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ЗАРДЛЫН ДҮН	3,180,402,437.27	85,210,169.80
225001	Үндсэн хөрөнгө, бараа материал худалдсаны гарз	0.00	6,658,030.80
225010	Үнэ төлбөргүй гарсан зардал - Үндсэн хөрөнгө	2,908,824,008.75	78,552,139.00
225011	Үнэ төлбөргүй гарсан зардал - Бараа материал	271,578,428.52	0.00
VI	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ НИЙТ ҮР ДҮН (VI)=(III)+(IV)-(V)	-2,691,189,367.02	294,318,638.60

2.3 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

Код	Үзүүлэлт	ӨМНӨХ ОН	ТАЙЛАНТ ОН
I	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (I)	2,435,952,909.62	1,859,679,625.80
11	ТАТВАРЫН ОРЛОГО	276,671,685.94	353,657,319.80
110	Орлогын албан татвар	184,267,145.93	242,244,038.80
1100	Хувь хүний орлогын албан татвар	184,267,145.93	257,974,944.74
110001	Цалин, хөдөлмөрийн хөлс, шагнал, урамшуулал болон тэдгээртэй адилтгах хөдөлмөр эрх	114,376,337.66	206,964,069.79
110002	Үйл ажиллагааны орлого	23,416,525.50	2,153,155.66
110003	Хөрөнгийн орлого	35,442,119.77	43,767,076.39
110004	Хөрөнгө борлуулсны орлого	1,731,400.00	1,209,400.00
110008	Шууд бус орлого	9,300,763.00	3,881,242.90
1101	Хувь хүний орлогын албан татварын буцаан олголт	0.00	-15,730,905.94
110101	Хувь хүний орлогын албан татварын буцаан олголт	0.00	-15,730,905.94
113	Хөрөнгийн албан татвар	58,969,449.01	81,033,052.00
113001	Үл хөдлөх эд хөрөнгийн албан татвар	1,760,149.01	4,293,852.00
113002	Бууны албан татвар	1,590,000.00	2,495,000.00
113004	Малд ногдуулах албан татвар	55,619,300.00	74,244,200.00
118	Бусад татвар, төлбөр, хураамж	33,435,091.00	30,380,229.00
1180	Бусад нийтлэг төлбөр, хураамж	6,751,545.00	4,278,200.00
118001	Улсын тэмдэгийн хураамж	626,545.00	660,900.00
118006	Түгээмэл тархацтай ашигт малтмал ашигласны төлбөр	4,758,000.00	1,565,000.00
118009	Хог хаягдлын үйлчилгээний хураамж	1,367,000.00	2,052,300.00
1181	Газрын төлбөр	14,977,984.00	11,920,445.00
118101	Газрын төлбөр	14,977,984.00	11,920,445.00
1182	Байгалийн нөөц ашигласны төлбөр	11,705,562.00	14,181,584.00
118201	Ойн нөөц ашигласны төлбөр	10,384,000.00	13,923,168.00
118203	Ус, рашааны нөөц ашигласны төлбөр	1,321,562.00	258,416.00
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	95,544,592.00	83,307,946.00
120	Нийтлэг татварын бус орлого	95,544,592.00	83,307,946.00
120003	Торгуулийн орлого	1,220,000.00	0.00
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	94,324,592.00	80,907,946.00
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	80,532,592.00	48,525,946.00
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	13,792,000.00	32,382,000.00
120009	Бусад орлого	0.00	2,400,000.00
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	2,063,736,631.68	1,422,714,360.00
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	252,049,100.00	388,769,800.00
131008	Орон нутгийн хөгжлийн нэгдсэн сангаас санхүүжих	252,049,100.00	388,769,800.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	84,825,170.00	191,356,260.00
131101	Төрийн болон орон нутгийн өмчит бус этгээдээс авсан хандив, тусламж	68,755,170.00	0.00
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	0.00	1,000,000.00

131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	10,515,000.00	158,924,120.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	5,555,000.00	31,432,140.00
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	1,638,826,502.00	842,588,300.00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	1,040,716,802.00	0.00
132006	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт / аймгаас авсан санхүүгийн дэмжлэг/	598,109,700.00	842,588,300.00
1330	Төсвийн захирагчдаас	88,035,859.68	0.00
133002	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	88,035,859.68	0.00
II	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	2,019,441,463.32	1,148,825,214.50
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	2,019,441,463.32	1,148,825,214.50
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	832,644,062.32	1,091,024,114.50
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	382,423,484.00	464,117,798.88
210101	Үндсэн цалин	280,115,720.83	276,441,492.61
210102	Нэмэгдэл	49,636,332.90	100,611,657.02
210104	Урамшуулал	18,651,430.27	47,842,862.96
210105	Гэрээт ажлын хөлс	34,020,000.00	39,221,786.29
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	47,680,550.32	58,483,441.00
210201	Тэтгэврийн даатгал	32,511,796.57	39,963,891.00
210202	Тэтгэмжийн даатгал	3,762,790.41	4,720,568.00
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	2,947,806.78	3,723,350.00
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	805,899.33	910,701.00
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	7,652,257.23	9,164,931.00
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	266,581,528.00	32,269,328.39
210301	Гэрэл, цахилгаан	17,000,612.00	8,253,122.99
210302	Түлш, халаалт	248,242,500.00	23,776,205.40
210303	Цэвэр, бохир ус	1,338,416.00	240,000.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	34,255,800.00	40,800,090.00
210401	Бичиг хэрэг	2,223,000.00	3,099,050.00
210402	Тээвэр, шатахуун	27,912,700.00	33,274,840.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	2,265,800.00	2,013,200.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	1,500,000.00	1,500,000.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	354,300.00	913,000.00
2105	Нормативт зардал	0.00	1,410,000.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	0.00	1,410,000.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	28,875,400.00	3,754,500.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	620,000.00	650,000.00
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	0.00	1,195,000.00
210604	Урсгал засвар	28,255,400.00	1,909,500.00
2107	Томилолт, зочны зардал	3,882,600.00	4,798,000.00
210702	Дотоод албан томилолт	3,882,600.00	4,798,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	2,548,875.00	336,701,956.23
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	725,600.00	333,347,225.23

210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	250,000.00	432,000.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	150,975.00	225,225.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	108,900.00	614,537.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	55,000.00	143,000.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	218,400.00	1,327,950.00
210807	Газрын төлбөр	1,040,000.00	612,019.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	66,395,825.00	148,689,000.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	64,149,125.00	140,099,600.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	2,246,700.00	8,589,400.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	1,186,797,401.00	57,801,100.00
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	47,568,100.00	57,801,100.00
213204	Ажил олгогчоос олгох бусад тэтгэмж, урамшуулал	0.00	50,286,500.00
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	12,553,000.00	0.00
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	21,037,100.00	5,040,000.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	13,978,000.00	2,474,600.00
2133	Улсын төсвөөс олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	8,294,944.25	0.00
213305	Нэмэлт санхүүжилт төвлөрүүлэх шилжүүлэг	8,294,944.25	0.00
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	1,128,752,661.68	0.00
213401	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт төсөвт байгууллага	1,040,716,802.00	0.00
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	16,901,739.68	0.00
213405	Нэмэлт санхүүжилт төвлөрүүлэх шилжүүлэг	71,134,120.00	0.00
2135	Төсвийн захирагчдаас олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	2,181,695.07	0.00
213505	Төсвийн ерөнхийлөн захирагч хооронд хийсэн санхүүжилт	2,181,695.07	0.00
III	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (III)=(I)-(II)	416,511,446.30	710,854,411.30
V	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (V)	455,635,700.00	648,313,596.60
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	455,635,700.00	648,313,596.60
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	455,635,700.00	648,313,596.60
223001	Бусад хөрөнгө	410,446,200.00	623,948,796.60
225106	Биет ба биет бус хөрөнгө худалдан авсан зардал	45,189,500.00	24,364,800.00
VI	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (VI)=(IV)-(V)	-455,635,700.00	-648,313,596.60
VII	САНХҮҮГИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭНИЙ ДҮН	-87,000,000.00	-108,000,000.00
23	ЭРГЭЖ ТӨЛӨГДӨХ ТӨЛБӨРИЙГ ХАССАН ЦЭВЭР ЗЭЭЛ	87,000,000.00	108,000,000.00
230001	Эргэж төлөгдөх зээл	87,000,000.00	108,000,000.00
VIII	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (VIII)=(III)+(VI)+(VII)	-126,124,253.70	-45,459,185.30

101	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	457,501,712.19	331,377,458.49
20	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	331,377,458.49	285,918,273.19

2.4 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

Код	Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан дүн	Засгийн газрын хувь оролцооны нийт дүн
1	2022 оны 01-р сарын 01-нээрх үлдэгдэл	2,827,475,632.58	859,880,222.65	1,233,857,466.45	4,921,213,321.68
2	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	1,956,568,410.58	-537,720,863.11	2,451,968,327.44	-42,320,946.25
3	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	870,907,222.00	322,159,359.54	3,685,825,793.89	4,878,892,375.43
4	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт бууралт	0.00	0.00	0.00	0.00
5	Үндсэн хөрөнгийн өсөлт бууралт	0.00	0.00	0.00	0.00
6	Орлогын тайланд хүлээн зөвшөөрөөгүй олз, гарз	0.00	0.00	0.00	0.00
7	Өмчид гарсан өөрчилөлт	0.00	0.00	0.00	0.00
8	Зарласан ногдол ашиг	0.00	0.00	0.00	0.00
9	Тайлант үеийн үр дүн	0.00	0.00	2,691,189,367.02	2,691,189,367.02
10	2022 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	870,907,222.00	322,159,359.54	994,636,426.87	2,187,703,008.41
11	2023 оны 1-р сарын 1-нээрх үлдэгдэл	870,907,222.00	322,159,359.54	994,636,426.87	2,187,703,008.41
12	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	0.00	0.00	172,012.74	172,012.74
13	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	870,907,222.00	322,159,359.54	994,808,439.61	2,187,875,021.15
14	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт бууралт	0.00	-172,012.74	0.00	-172,012.74
15	Үндсэн хөрөнгийн өсөлт бууралт	0.00	0.00	0.00	0.00
16	Орлогын тайланд хүлээн зөвшөөрөөгүй олз, гарз	0.00	0.00	0.00	0.00

17	Өмчид гарсан өөрчилөлт	0.00	0.00	0.00	0.00
18	Зарласан ногдол ашиг	0.00	0.00	0.00	0.00
19	Тайлант үеийн үр дүн	0.00	0.00	294,318,638.60	294,318,638.60
20	2023 оны 12-р сарын 31-наарх үлдэгдэл	870,907,222.00	321,987,346.80	1,289,127,078.21	2,482,021,647.01

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

Код	Үзүүлэлт	Төлөвлөгөө	Төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан
II	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	1,860,931,100.00	1,698,310,622.10
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	1,114,392,100.00	1,044,913,964.50
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	1,056,399,000.00	987,112,864.50
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	516,092,100.00	464,117,798.88
210101	Үндсэн цалин	462,706,800.00	276,441,492.61
210102	Нэмэгдэл	0.00	100,611,657.02
210104	Урамшуулал	13,785,300.00	47,842,862.96
210105	Гэрээт ажлын хөлс	39,600,000.00	39,221,786.29
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	64,511,500.00	58,483,441.00
210201	Тэтгэврийн даатгал	43,867,900.00	39,963,891.00
210202	Тэтгэмжийн даатгал	5,160,900.00	4,720,568.00
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	4,128,800.00	3,723,350.00
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	1,032,100.00	910,701.00
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	10,321,800.00	9,164,931.00
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	364,102,900.00	357,371,666.99
210301	Гэрэл, цахилгаан	33,845,800.00	31,123,205.59
210302	Түлш, халаалт	323,442,100.00	322,143,045.40
210303	Цэвэр, бохир ус	6,815,000.00	4,105,416.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	34,603,200.00	33,744,000.00
210401	Бичиг хэрэг	3,565,800.00	3,099,050.00
210402	Тээвэр, шатахуун	25,890,500.00	26,218,750.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	2,499,800.00	2,013,200.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	1,500,000.00	1,500,000.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	1,147,100.00	913,000.00
2105	Нормативт зардал	1,410,000.00	1,410,000.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	1,410,000.00	1,410,000.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	11,235,600.00	9,867,386.63
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	650,000.00	650,000.00
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	1,200,000.00	1,195,000.00
210604	Урсгал засвар	9,385,600.00	8,022,386.63
2107	Томилолт, зочны зардал	5,268,100.00	4,798,000.00
210702	Дотоод албан томилолт	5,268,100.00	4,798,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	6,628,200.00	5,486,731.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	2,143,000.00	2,132,000.00

210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	504,000.00	432,000.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	301,000.00	225,225.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	1,053,700.00	614,537.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	187,000.00	143,000.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	1,399,500.00	1,327,950.00
210807	Газрын төлбөр	1,040,000.00	612,019.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	52,547,400.00	51,833,840.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	43,914,900.00	43,244,440.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	8,632,500.00	8,589,400.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	57,993,100.00	57,801,100.00
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	57,993,100.00	57,801,100.00
213204	Ажил олгогчоос олгох бусад тэтгэмж, урамшуулал	50,286,500.00	50,286,500.00
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	5,040,000.00	5,040,000.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	2,666,600.00	2,474,600.00
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	638,539,000.00	545,396,657.60
223001	Бусад хөрөнгө	638,539,000.00	545,396,657.60
23	ЭРГЭЖ ТӨЛӨГДӨХ ТӨЛБӨРИЙГ ХАССАН ЦЭВЭР ЗЭЭЛ	108,000,000.00	108,000,000.00
230001	Эргэж төлөгдөх зээл	108,000,000.00	108,000,000.00
III	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	1,860,931,100.00	1,543,524,410.50
31	УЛСЫН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	399,025,500.00	388,769,800.00
310004	Орон нутгийн хөгжлийн нэгдсэн сангаас санхүүжих	399,025,500.00	388,769,800.00
32	ОРОН НУТГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	1,148,133,100.00	1,073,846,664.50
320001	Орон нутгийн төсвөөс	1,148,133,100.00	1,073,846,664.50
35	ТӨСӨВТ БАЙГУУЛЛАГЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНААС	313,772,500.00	80,907,946.00
350001	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	20,000,000.00	48,525,946.00
350002	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	36,000,000.00	32,382,000.00
350003	Урьд оны үлдэгдлээс санхүүжих	257,772,500.00	0.00
4	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	0.00	200,248,386.34
5	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	0.00	45,462,174.74
6	ТӨСВИЙН БУСАД МЭДЭЭЛЛИЙН АНГИЛАЛ	64.00	64.00
61	БАЙГУУЛЛАГЫН ТОО	2.00	2.00
610001	Төсвийн байгууллага	2.00	2.00
62	АЖИЛЛАГСАДЫН ТОО	31.00	31.00
620001	Удирдах ажилтан	8.00	8.00
620002	Гүйцэтгэх ажилтан	11.00	11.00
620003	Үйлчлэх ажилтан	3.00	3.00
620004	Гэрээт ажилтан	9.00	9.00
65	ОРОН ТООНЫ МЭДЭЭЛЭЛ	31.00	31.00
650001	Төрийн захиргааны албан хаагч (ТЗ)	11.00	11.00
650009	Төрийн үйлчилгээний бусад албан хаагч (ТҮ)	7.00	7.00
650010	Гэрээт ажилтан	6.00	6.00
650011	Улс төрийн албан хаагч (УТ)	7.00	7.00

Гурав. Аудитын илрүүлэлт:

Аудитын нийт 71.0 сая төгрөгийн 3 алдаа, зөрчил илэрснээс 7.7 сая төгрөгийг алдааг залруулж, 55.5 сая төгрөгийн 1 зөрчилд албан шаардлага өгч, 7.8 сая төгрөгийн зөрчилд 1 зөвлөмж өгсөн.

1. Наранбулаг сумын Хоршоо хөгжүүлэх сангийн зээлийн 2023 онд олгосон зээлийн хүүгийн авлагыг 7.7 сая төгрөгөөр бүртгэлд дутуу тайлагнасан нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай 14 дүгээр зүйлийн 14.4 дэх хэсэгт "Нягтлан бодох бүртгэлд дараах зүйлсийг заавал бүртгэнэ" 14.4.2 дахь заалт "Бүх хөрөнгө, хөрөнгө оруулалт, авлага", 14.4.3 дахь заалт "Бүх өр төлбөр" гэж заасантай нийцэхгүй, Иж бүрэн байх батламж мэдэгдлийг хангахгүй байсан тул залруулга хийлгэлээ.

5.3 Зөвлөмж, албан шаардлага

1. Худалдан авах ажиллагаатай холбоотой асуудал

Илрүүлэлт: Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа, ажил, үйлчилгээ худалдан авах тухай хуулийн 10.3 дахь хэсэгт "Захиалагч шууд худалдан авах, харьцуулалтын аргыг хэрэглэх зорилгоор батлагдсан төсөвт өртгийг хувааж худалдан авах ажиллагаа зохион байгуулахыг хориглоно" гэж заасныг зөрчиж Орон нутгийн хөгжлийн сангийн хөрөнгөөр 55.5 сая төгрөгийн өвс тэжээлийн нөөц бэлтгэхдээ 4 хувааж тендер зарлахгүйгээр шууд худалдан авалт хийсэн байна.

Өгсөн зөвлөмж:

Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа, ажил, үйлчилгээ худалдан авах тухай хуулийн 10.3 дахь хэсэгт "Захиалагч шууд худалдан авах, харьцуулалтын аргыг хэрэглэх зорилгоор батлагдсан төсөвт өртгийг хувааж худалдан авах ажиллагаа зохион байгуулахыг хориглоно" гэж заасныг мөрдөж ажиллах.

2. Наранбулаг сумын Иргэдийн Төлөөлөгчдийн хурлын 2023 оны 07 дугаар сарын 22-ны өдрийн 15/01 дүгээр тогтоолоор Хурлын төлөөлөгчдийг чадавхжуулахад 5.8 сая, багийн засаг дарга нарын үйл ажиллагааг дэмжихэд 2.0 сая, нийт 7.8 сая төгрөгийн арга хэмжээ баталж зарцуулсан зөрчил нь Төсвийн тухай хуулийн 60 дугаар зүйлийн 60.3 дахь хэсэгт "Орон нутгийн хөгжлийн сангийн хөрөнгийг дараах зүйлд зарцуулахыг хориглоно", 60.3.1 дэх заалтад "Орон нутгийн төсвөөс санхүүжүүлэхээр хуулиар тогтоосон чиг үүргээс бусад хөтөлбөр, арга хэмжээ", 60.3.4 дэх заалтад "Нийтийн эрх ашигт нийцээгүй үйл ажиллагаа", 60.4 дэх хэсэгт "Энэ хуулийн 60.3.1-д заасан хуулиар тогтоосон чиг үүрэгт аймаг, нийслэл, сум, дүүргийн удирдлагыг хэрэгжүүлэх чиг үүрэг хамаарахгүй", Сангийн сайдын 2021 оны 86 дугаар тушаалаар баталсан "орон нутгийн хөгжлийн сангийн үйл ажиллагааны журам"-ын 4.3-д "Сум, дүүргийн түвшинд дараах үндсэн нөхцөлүүдийг хангасан хөрөнгө оруулалт, хөтөлбөр, төсөл, арга хэмжээг хэрэгжүүлнэ", 4.3.2-д "ОНХС-ийн хөрөнгөөр санхүүжүүлэх хөрөнгө оруулалт, хөтөлбөр, төсөл, арга хэмжээ нь тухайн орон нутгийн иргэдийн саналаар дэмжигдэж эрэмбэлэгдсэн байх", 4.7-д "Энэ зүйлийн 4.6-д зааснаар ОНХС-ийн хөрөнгийг зарцуулах зөвшөөрөхгүй зардалд дараах хамаарах ба үүгээр хязгаарлагдахгүй" гэж заасантай тус тус нийцэхгүй байна.

Шийдвэрлэсэн нь:

Хурлын төлөөлөгчдийг чадавхжуулахад 5.8 сая, багийн засаг дарга нарын үйл ажиллагааг дэмжихэд 2.0 сая, нийт 7.8 сая төгрөгийн арга хэмжээ баталж зарцуулсан зөрчилд албан шаардлага өгсөн.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

6. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ

Санхүүгийн тайлангийн аудитын алдааны нэгтгэл

/сая төгрөгөөр/

Байгууллагын нэр	Нийт алдаа		Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулсан		Буруу тусган илэрхийлсэн		Үүнээс				Зөвлөмж	
							Залруулсан		Залруулаагүй			
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
ХХС-ын зээлийн хүүгийн авлагыг дутуу тайлагнасныг залруулсан.	1	7.7			1	7.7	1	7.7				
Дүн	1	7.7			1	7.7	1	7.7				

Санхүүгийн тайлангийн аудитын зөрчлийн нэгтгэл

/сая төгрөгөөр/

Байгууллагын нэр	Нийт зөрчил		Үүнээс									
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж		Хариуцлага тооцуулах албан шаардлага		Хууль, хяналтын байгууллагад шилжүүлсэн асуудал	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Албан тушаалтны тоо	Тоо	Дүн
Хурлын төлөөлөгчдийг чадавхжуулахад 5.8 сая, багийн засаг дарга нарын үйл ажиллагааг дэмжихэд 2.0 сая, нийт 7.8 сая төгрөгийн арга хэмжээ баталж зарцуулсан	1	7.8			1	7.8						
Дүн	1	7.8			1	7.8						

Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

/сая төгрөгөөр/

Байгууллагын нэр	Нийт зөрчил		Үүнээс					
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилттэй холбоотой зөрчил								
Бусад хууль тогтоомжтой холбоотой зөрчил								
Орон нутгийн хөгжлийн сангийн хөрөнгөөр 55,500.0 мянган төгрөгийн өвс тэжээлийн нөөц бэлтгэхдээ 4 хувааж тендер зарлахгүйгээр шууд худалдан авалт хийсэн.							1	55.5
Нийт дүн							1	55.5

7. Төсвийн захирагчийн ангиллаар аудитад хамрагдсан байдал ба санал дүгнэлтийн талаарх мэдээллийн нэгтгэл

№	Төсвийн захирагчийн ангилал	Байгууллага, нэгжийн тоо				Санал дүгнэлтийн хэлбэр			
		Аудитад хамрагдах	Үүнээс: Аудит хийсэн хэлбэр			Өөрчлөлтгүй	Хязгаарлалттай	Сөрөг	Дүгнэлт өгөхөөс татгалзсан
			Санал дүгнэлт гаргасан	Түүвэрт хамруулсан	Аудит хийгээгүй				
А	1	2	3	4	5	7	8	9	10
1	ТТЗ	1	1			1			
2	Төсөл, хөтөлбөр								
3	ЗГТС								
4	ТШЗ								
5	ТЕЗ								
	НИЙТ	1	1			1			

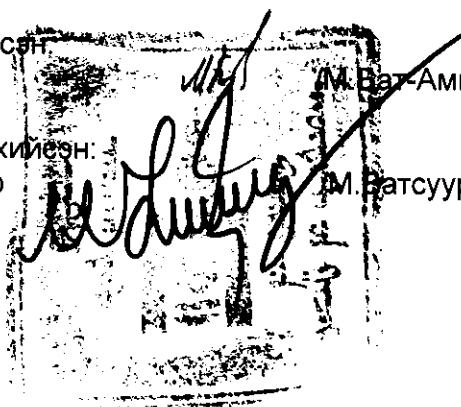
Бэлтгэсэн: Аудитор

Г.Золоо

Г.Золоо/

2024.03.25

Анхан шатны хяналт хийсэн
Аудитын менежер

М.Бат-Амгалан/

2024.03.25

Хоёр дах шатны хяналт хийсэн:
Дарга, тэргүүлэх аудитор

М.Батсуурь/

2024.03.25